

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.019/2020/6. szám

A felperes:

felperes neve (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Ollé György ügyvéd (jogi képviselő címe 1)

Az alperes:

alperes neve (alperes székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Jakab Tamás ügyvéd (jogi képviselő címe 2)

A per tárgya:

Biztosítási szerződésből eredő követelés

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Gyulai Törvényszék 14.P.20.001/2019/35.

A fellebbezést benyújtó fél:

A felperes 14.P.20.001/2019/36.

R É S Z Í T É L E T

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel nem támadott közbenső ítéletét nem érintve, a megfellebbezett részítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.000.000,- (Egymillió) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak az állami adóhatóság felhívására 2.500.000,- (Kettőmillió-ötszázezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes tollfelvásárlással és különböző végtermékek (párnák, paplanok stb.) előállításával foglalkozó cég, amely tevékenysége folytatásához jelentős gépparkkal (töltőtő-gépek) és

nyersanyaggal rendelkezett. A **Törvényszék** 2019. február 7. napján kelt végzésével rendelte el a felperes felszámolási eljárásának közzétételét.

- [2] A felek között 2016. december 21. napján ... kötvényszámon vállalkozói vagyonszociális szerződés jött létre, amely szerint a biztosítás tartama határozatlan, a kockázatviselés kezdete 2017. január 1. napja, az alaptörtörtör: vagyonszociális tűzkártörtörtör, a kiegészítő biztosításokat az érvényes kötvényszociális tartalmazza. A vállalkozói vagyonszociális kötvényszociális alapján az alperes vállalta, hogy a biztosítási időtartam alatt bekövetkezett biztosítási esemény esetén megtéríti a biztosított kárát - a telephely részletezőben feltüntetett biztosítási helyeken - tűzkár (alaptörtörtör) bekövetkezte esetén a kockázatviselési helyeken.
- [3] A szerződés részét képező, 2016. január 1. napjától érvényes vállalkozói vagyonszociális általános szerződési feltételek (a továbbiakban: ÁSZF) I. általános feltételek 1.8.2. pontja értelmében a biztosító kártérítési kötelezettségének felső határát a biztosítási összeg képezi, oly módon, hogy a kártérítés a biztosítási kötvényszociális (fedezetet igazoló dokumentumban) tételesen felsorolt vagyonszociális csoportokra, vagy a vagyontárgyakra vonatkozóan külön-külön megadott biztosítási összegre korlátozódik. A szerződés mellékletét képező telephelyi részletező tartalmazza a **cím 1** és a **cím 2** - alatti ingatlanok esetében meghatározott biztosítási összegeket.
- [4] Az ÁSZF 2.6.14.h) pontja szerint a biztosító nem téríti meg azt a kárt, amely az épületek, építmények, gépek, berendezések avultságával, azok karbantartásának elmulasztásával, vagy az építési és üzemeltetési szabályok be nem tartásával okozati összefüggésben keletkezett.
- [5] **Bank 1** Magyarországi fióktelepe a készletekre és gépi-berendezésekre, míg **Bank 2** az épületekre, építményekre rendelkezett zálogjoggal. A vagyonszociális szerződés alapján a biztosítási összegben, biztosítási szolgáltatáson a zálogjogosultakat - a biztosított vagyontárgyakra megkötött hitel- és zálogszerződésekre tekintettel - a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 5:104. § alapján törvényi zálogjog illeti meg.
- [6] I. Tűzeset: A felperes által bérelt **cím 1** szám alatti épületben 2017. július 13. napján 0 óra 40 perc és 1 óra 10 perc közötti időben ismeretlen okból tűz ütött ki a főépület melegítő konyhájának helyiségében, majd a tűz áttért a szomszédos helyiségekre és a tetőszerkezet elemeire is. Ennek következtében az épület tetőszerkezete megsemmisült, az épületszerkezetek sérültek, megrongálódtak. A felperes a káreseményt bejelentette, majd az alperes 2017. július 20-i helyszíni felülvizsgálatát követően a kért dokumentumokat a 2017. szeptember 25. napján kelt levelével megküldte. A felperes 2018. január 4. napján kelt felszólító levelére az alperes a 2018. január 11. napján kelt válaszelevelében azt közölte, az ÁSZF 3.7.8.14. pontja alapján jogosultak a kifizetés elhalasztására a szükséges iratok benyújtásáig, ha kétség merül fel azzal kapcsolatban, hogy a biztosított jogosult a kártérítésre. A felperes a 2018. július 13. napján kelt levelében ismételtén kérte a kárelszámolás vagy az elutasítás megküldését, amelyre az alperes nem válaszolt, biztosítási szolgáltatást nem teljesített.
- [7] II. Tűzeset: A felperes tulajdonában álló **cím 2** közigazgatási jelzésű ingatlanban 2017. szeptember 25. napján 2 óra 10 perc körüli időben a villamoshálózat túlmelegedése miatt tűz ütött ki a tollmosó üzem raktárhelyiségében, majd a tűz áttért a szomszédos két raktár és konyha, valamint szociális helyiségekre. Ennek következtében a raktárban tárolt alapanyag, gépalkatrészek megsemmisültek, valamint az épületek földem és tetőszerkezete is sérült.
- [8] A **Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** tűzeseti helyszíni szemle jegyzőkönyvet készített. A jegyzőkönyvet 2017. szeptember 25-én 3 óra 41 perces érkezési időponttól **tanú 1** tűzoltó alezredek közreműködésével vették fel, ahol a felperes képviseletében **tanú 2** járt el. A szemlét 2017. szeptember 25-én 4 óra 2 perckor kezdték meg, a szemle befejezésének ideje: 2017. szeptember 25. napján 11 óra 15 perc. A jegyzőkönyv többek között a következőket tartalmazza: „A bejáratú ajtón belépve baloldalt az ajtó mellett A1 alumínium, tokozott elektromos szekrény. A szekrény összeolvadt állapotban az égett törmelék között a földön található. A falon a szekrény elgörbült, megégett vastartó kerete látható. A szekrényhez tartozó függesztett kábeltálcá leolvadt állapotban a

földön és megégett tollhegyen. (...) az elektromos szekrény maradványai: rézvezetékek, porcelán foglalatok, csavarok, villamos alaplakok a földön hevernek. A szemle során ezeket egy műanyag ládába összegyűjtöttük. (...) Az elektromos szekrény megégett maradványait átvizsgáltuk, benne nem odavaló "idegen" anyagot nem találtunk. (...) lefoglalás: 1 db M20 műanyag ládába az összegyűjtött elektromos szekrény maradványai. 3 db biztosíték lefényképezve. Maradványok: biztosítékok, alaplakok, vezetékek porcelán foglalatok."

- [9] A helyszíni eljárás keretében 2017. szeptember 25-én reggel (8 óra) mintavételi jegyzék/lefoglalt tárgyak jegyzéke készült, amely szerint - egyebek mellett - egy porcelán olvadóbiztosíték házat a mosott áru raktárból és szintén onnan származó égett villamos alkatrészeket M20-as műanyag dobozban foglaltak le. A foglalást **tanú 1** tűzoltó alezredes végezte. A foglalásnál a szemletárgy birtokosának -felperesnek - a képviselőjében a jegyzőkönyvet **tanú 2** aláírta. E tárgyakat a 2017. szeptember 29. napján kelt .../2007. ált. számú határozattal lefoglalták. Ugyanezen a napon a tűzvizsgálati eljárást megindították, amelyről a felperest értesítették.
- [10] A **Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** a tűzvizsgálati eljárás során a tűz keletkezésének okát illetően - .../2017. ált. és .../2017. ált. számú, -2017. október 9-i, és 2017. október 27-i dátumú végzéseiben - **szakértő 1** villamos biztonságtechnikai felülvizsgálót szakértőként kirendelte.
- [11] A kirendelt **tanú 60** 2017. október 25. napján kelt szakvéleményében megállapította, hogy a tűz keletkezése összefüggésbe hozható a tollfeldolgozó üzemben feltárt alumínium tokozott elosztóban felkutatott Do II. rendszerű biztosító aljzat alkalmazásával, amelynél 2,5 mm² keresztmetszetű hajlékony-csupasz réz vezető érrel kötötték át a 25A értékű olvadó biztosítékot. A kialakult tűz forrása a helyiség villamos hálózaton keletkezett zárlat, amely áramának korlátozására-megszakítására az átkötött (megpatkolt) olvadó biztosíték nem volt alkalmas. A kialakult zárlati helyen oly mértékű túlmelegedés következett be, amely a környezetben lévő éghető anyagokat begyűjtötte. A helyiség villamos berendezése elavult, leromlott állapotban volt a tűz bekövetkezése előtt.
- [12] A **Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** 2017. november 6. napján kelt .../2017.ált. számú összefoglaló jelentése a tűz okára, a gyújtóforrásra vonatkozóan az alábbi megállapításokat tette:
„A tűzvizsgálat során megállapított objektív tények a következők:
Az épületrészben személy nem tartózkodott, tevékenység nem folyt.
A bekerített, biztonsági rácsokkal lezárt, mozgásérzékelőkkel védett, kamerákkal megfigyelt épületrészben az idegenkezűség kizárt.
A helyiségben tüzelő-fűtő berendezés nem üzemelt.
Vihartevékenység, villámlás nem volt.
Az épület feszültség alatt állt.
A tűz a helyiség közepe és a kapu közötti területen keletkezett, ahol - többek között - falra szerelt, alumínium A1 tokozott szekrény-csoport is kiégett, felolvadt.
A legintenzívebb hőtermelésből adódó károsodás az épületszerkezeteken a mosott raktár első felében a bejárat kaputól a falban kialakított ablakig látszik. A helyszíni szemlén rögzített tűzterjedési nyomok a tűz keletkezési helyét a raktár elejében valószínűsítik. Az első részben a villamos hálózaton (világító berendezés és az alumínium tokozott elektromos szekrény) kívül más villamos berendezés nem volt.
A tűzvizsgálat során a mosott raktárhelyiség padlóján a törmelékek között megtalált A1 tokozott szekrény-csoport maradványai lefoglalásra kerültek elektromos szakértői vizsgálat céljából. (...)
A biztosíték szabálytalan, túlméretezett (13A helyett 25A) volt, továbbá a túlméretezett olvadó biztosíték 2,5 mm² keresztmetszetű vezetővel volt áthidalva (megpatkolva). Az áthidalás a szabálytalan biztosíték karakterisztikáját tovább rontotta. A biztosíték zárlat bekövetkeztekor a feladatát nem látta el. (...)
A tűz az elektromos rendszer meghibásodása miatt keletkezett. (...)
A tűzvizsgálat során az épületrész villamos berendezéseinek létesítését, illetve az olvadó biztosíték

illetéktelen áthidalását végző személy kilétének megállapítására objektív lehetőség nem volt."

- [13] A **Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** a 2017. november 6. napján kelt .../2017. ált számú tűzvizsgálati jelentésében a tűzvizsgálati eljárást lezárta, a tűz keletkezéséhez vezető folyamatot abban határozta meg, hogy a raktárhelyiség villamos hálózatán túlmelegedés következett be, mely a környezetében lévő éghető anyagokat meggyújtotta. Ezt követően a 2017. november 29. napján kelt .../2017. ált. számú végzésével a villamos alkatrészak lefoglalását megszüntette, és indokolásában utalt arra, hogy a tűzvizsgálati eljárás befejezését követő nyolc napon belül a szemletárgyat az eljáró hatóság kiadja annak, akitől azt lefoglalta, továbbá a közigazgatósági hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 50/C. § (6) bekezdése értelmében ha a lefoglalt dolog értéktelen, és arra senki sem tart igényt, a foglalás megszüntetése után azt meg kell semmisíteni. A lefoglalt tárgyakat a hatóság megsemmisítette, mivel azokat a felperes nem vette át.
- [14] A felperes a káreseményt bejelentette, melyet követően az alperes helyszíni szemlét és felülvizsgálatot tartott, és dokumentumok csatolását kérte, amelynek a felperes eleget tett. Ezt követően az alperes a 2018. október 11. napján kelt levelével a kárigényt elutasította az ÁSZF biztosító szolgáltatása című fejezet 2.6.14. pontjára utalva, mivel a villamos hálózat szakvélemény szerinti módosítása - biztosítékok „megpatkolása” súlyos gondatlanságnak minősül.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [15] A felperes módosított keresetében kérte, a bíróság kötelezze az alperest 74.925.000,- Ft és annak 2018. január 20. napjától járó késedelmi kamata, továbbá 109.656.260,- Ft és ennek 2018. szeptember 28. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére. Előadta, a felek között létrejött vagyonbiztosítási szerződés alapján az őt ért rendkívüli tűzkárok olyan biztosítási eseménynek minősülnek, amelyeknek kapcsán az alperesnek - a szerződésben megállapított módon és mértékben - megtérítési kötelezettsége keletkezett, melynek nem tett eleget. Az alperes mindkét tüzeset kapcsán minden olyan dokumentumot megkapott, amely alapján a szerződésből eredő kötelezettségét teljesíthette volna. Az első tüzesettel kapcsolatban utalt arra, hogy az ÁSZF 3.7.8.14. pontja nem irányadó, mivel nem volt tűz üzemszünet kiegészítő biztosítása. A második tüzesettel összefüggésben állította, Do II. biztosító aljzat nem volt üzemben, az nem a villamosszekrényben volt, hanem a földről, a helyiség sarkából vették fel és foglalták le. A helyiség korábban egy szerelőműhely volt, és a biztosító aljzat még akkorról maradhatott ott. Álláspontja szerint a villamosberendezés nem volt elavult, romlott állapotban. Az elektromos hálózat karbantartását **tanú 3** vállalkozó végezte, karbantartásra tüzesetet megelőzően 2017. június 13. napján került sor. Vitatta, hogy a **Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatósági** hatósági eljárása keretében kirendelt szakértő 1 szakértői véleménye a peres eljárásban, mint más eljárásban beszerzett szakértői véleményként felhasználható és értékelhető lenne. Megítélése szerint a hatóság a Ket. 58. § (3) bekezdésének megsértésével rendelte ki a szakértőt, mivel e jogszabályi rendelkezés alapján eseti szakértő nem alkalmazható.
- [16] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Az első tüzeset kapcsán kifejtett érvelése szerint a kifizetést megtagadhatja az ÁSZF 3.7.8.14. pontja alapján, mivel hiányzik a nyomozóhatóság eljárást lezáró határozata, a zálogkötelezett nyilatkozatok, az üzemszüneti biztosítási esemény a tűz alapbiztosítási eseménnyel összefügg és a biztosított pénzfelvételi jogosultságát illetően kétséget merültek fel. A második tűzkár esetében arra hivatkozott, hogy az ingatlan villamoshálózata nem szabályosan működött és nem volt karbantartott, amelyre tekintettel az ÁSZF 2.6.14.h) pontja kizárja a kockázatviselés köréből a bekövetkezett tüzesetet. Vitatta a keresetet összecszerülésében is.

Az elsőfokú ítélet

- [17] Az elsőfokú bíróság közbenső és részítéletével megállapította, hogy az alperes helytállási kötelezettséggel tartozik a **cím 1** szám alatti épületben 2017. július 13. napján ismeretlen okból

keletkezett tűzből eredően a felperest ért károsodásokért a felek közötti biztosítási szerződés alapján. Ezt meghaladóan - a **cím 2 szám alatti** tüzeset kapcsán előterjesztett - keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak 765.000,- Ft eljárási illetéket és az alperesnek 3.096.560,- Ft perköltséget. Határozatának részletesen kifejtett indokai szerint a 2017. július 13-i tüzeset tekintetében nincs olyan körülmény, amely miatt a biztosítási szerződésen alapuló helytállási kötelezettsége alól az alperes mentesülne. A 2017. szeptember 25-i tüzeset kapcsán a **Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** eljárásában szakértő 1 által készített szakvéleményt, mint más eljárásban kirendelt szakértő szakvéleményeként értékelte, majd a szakértőt a tárgyaláson meghallgatta, és arra a következtetésre jutott - a **Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** eljárásának iratanyagát és a tanúk vallomásait is figyelembe véve,- hogy a szakvéleményben foglaltak valóságtartalma azok lényegét tekintve nem kérdőjelezhető meg. Megállapíthatónak találta a villamos rendszer avultságát azzal, hogy a kiépítéskori szabványnak megfelelt. **tanú 1, tanú 2 és tanú 4** tanúk egybehangzó tanúvallomása alapján arra a következtetésre jutott, hogy a szakértőnek átadott és általa megvizsgált olvadóbiztosító házát és az olvadó biztosítékot a tüzeseti helyszíni szemle alkalmával találta meg tanú 5 tűzoltó a mosott áru raktárhelyiségben. Utalt arra, a lefoglalt és bevizsgált villamosberendezések feltaláláskori állapotát megfelelően szemléltetik a Katasztrófavédelmi Igazgatóság által készített fényképfelvételek. Hozzátette, érdemi adat arra vonatkozóan nem merült fel, hogy a szakértőnek átadott és általa megvizsgált patkolt biztosíték a tüzesetet megelőzően került volna a padlóra. **tanú 3** tanú vallomásában elmondta, hogy a tokozott szekrény környékén voltak biztosítékok szétdobálva, ugyanakkor a szakértő a meghallgatása során akként nyilatkozott, ha a dugófej porcelánsapkával leesik vagy eldobják, nem ilyen jellegű sérülése keletkezik, a porcelánsapka „csörmelékes” töredezettsége egyértelműen hő hatásának tudható be. Megjegyezte, **tanú 3** villanszerelési szakember mintegy egy évvel a tüzesetet megelőzően járhatott a helyszínen **tanú 4** vallomásából kitűnően, míg az érintés-, villám- és tűzvédelmi szakértőként **tanú 6** 2013. évben. Rámutatott, a szakértő megállapításának cáfolataként e tanúk vallomása nem vehető figyelembe, mivel szoros időbeli egységben, közvetlenül a tüzesetet megelőzően a helyszínen nem jártak, a tokozott szekrényt nem látták belülről. Nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a mennyezetről lógtak-e leszakadt vezetékek, mivel ez nem befolyásolta a jogvita mikénti megítélését. Kiemelte, a **Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** által készített tűzvizsgálati jelentést a felperes szervezeti képviselője megkapta, értesítették a foglalás megszüntetéséről, és arról, ha a lefoglalt tárgyakra senki nem tart igényt, azokat a foglalás megszüntetése után meg kell semmisíteni, amely ellenére a felperes nem kérte a lefoglalt szemletárgyak kiadását. A szakértői véleménnyel kapcsolatban megállapította, hogy az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (Szaktv.) 47. § (4) bekezdésében foglaltaknak nem felelt meg, ugyanakkor e körben a szakértőt a tárgyaláson nyilatkoztatta. Kifejtette, az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII.31.) IRM rendelet 4. § (1) bekezdését a szakértő nem sértette meg, mivel e jogszabályi rendelkezés a kirendelő szerv részére állapít meg kötelezettséget. E rendelet 5. § (3) bekezdését sem sértette a szakértő eljárása, mivel nem végzett a tárgy megváltoztatásával vagy megsemmisítésével járó vizsgálatot. A lefoglalt szemletárgyat a **Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** semmisítette meg, miután értesítése ellenére a foglalás megszüntetését követően a felperes a szemletárgyat nem vette át. Hangsúlyozta, a **Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** a tűzvizsgálati eljárás megindításáról szóló értesítésében tájékoztatta a felperest arról, hogy az eljárás bármely szakaszában betekinthet az eljárás során keletkezett iratokba, nyilatkozatot tehet, vagy a nyilatkozattételt megtagadhatja, és a felperes a szakvéleménnyel rendelkezett, hiszen azt az alperesnek küldött levelében mellékelteként továbbította. Utalt arra, a hatósági eljárásban a szakértő személyével kapcsolatban kifogást a felperes nem terjesztett elő. Mindezekre tekintettel bizonyítottanak találta, hogy a 2017. szeptember 25-i tüzeset patkolt biztosíték alkalmazása miatt következett be, amely az ÁSZF 2.6.14.h) pontja alapján az alperes helytállási kötelezettségét kizárja.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

- [18] Az elsőfokú bíróság részítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását és közbenső ítélettel a második tüzesettel kapcsolatban az alperes biztosítási szerződésből eredő kártérítési felelőssége fennállásának megállapítását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. A másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkörként a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 369. § (1) és (2) bekezdését, valamint a (3) bekezdés a), b) és c) pontját jelölte meg. Eljárási szabálysértésként hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 300. § (2) bekezdése ellenére olyan szakértőt vont be az eljárásba, aki a szakértői törvény értelmében nem minősül igazságügyi szakértőnek, a katasztrófavédelmi hatóság sem rendelhetne volna ki szakértőként, és a szakvélemény sem alakilag, sem tartalmilag nem felel meg a jogszabályi követelményeknek. Sérelmezte, hogy a szakvélemény nem tartalmaz leletet, továbbá a szakértő eljárása nem felel meg a 31/2008. (XII.31.) IRM rendelet 5. §-ában foglaltaknak. Kérte ezért a szakvéleménynek a bizonyítékok köréből történő kizárását. Álláspontja szerint a szakvélemény aggályos annak ellentmondásossága miatt. Megítélése szerint nem lehet megállapítást tenni arra vonatkozóan, hogy túlméretezett volt a biztosíték, ha az olvadó betét nincs meg. Utalt arra, nem állapítható meg a **Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságának** eljárási szabálysértése miatt, hogy a szakértő pontosan milyen villamoseszközt vizsgált meg, az megegyezik-e a helyszínen találttal. Állította, a vezetékek rögzítettek voltak, így nem helytálló a szakértő azon nyilatkozata, hogy a vezetékek mechanikus hatásnak is ki voltak téve. Előadta, nem volt tudomása a hatósági eljárásban szakértő kirendeléséről, és a szakvélemény tartalmáról, ezért az elsőfokú bíróság iratellenesen értékelte a felperes mulasztásaként, hogy a hatóság iratait nem ismerte meg, a szakvéleményre nem tett észrevételt, a vizsgálat tárgyát nem őrizte meg. A szakértői vélemény aggályosságára figyelemmel a más eljárásban kirendelt szakértő általi megállapítások cáfolatára, valamint a releváns tények megállapítására szakértő kirendelését kérte, figyelemmel a Pp. 307. § (1) bekezdés c) pontjára is. Véleménye szerint a hőhatás következtében kialakulhattak a szakértő által vizsgált szerkezeti egységen az elváltozások, és ezek a betétfejen eredendően nem abból adódtak, hogy a villamoshálózatot szabálytalanul módosította a felperes. A villamoshálózat avultságát és a hálózat szabálytalan módosítását **tanú 3** és **tanú 6** szakemberek kizárták.
- [19] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult annak helyes indokaira figyelemmel. Kiemelte, a más eljárásban készült szakértői vélemény felhasználásának akadálya nem volt, a perben feltárt bizonyítékok alapján kiegészített szakvélemény adekvát, logikus, okszerű válaszokat ad a bíróság és a felek által feltett valamennyi kérdésre. A szakvélemény a kiegészítéseket követően nem hiányos, nem homályos, nem áll ellentétben sem önmagával, sem valamely objektív peradattal.

Az ítéltábla döntésének indokai

- [20] A fellebbezés alaptalan.
- [21] Mindenekelőtt az ítéltábla arra utal, hogy a közbenső ítélet fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett [Pp. 358. § (3) bekezdés], ezért az ítéltábla csak a részítéletet bírálhatta felül.
- [22] Az elsőfokú bíróság a feltárt bizonyítékok alapján a tényállást helyesen állapította meg, abból a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban álló következtetést vont le, részítéletét helytállóan indokolta, az érdemi döntésével az ítéltábla egyetért. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakra mutat rá.
- [23] Nem volt vitatott, hogy 2017. január 1-i kockázatviselési kezdettel a felek között vagyonbiztosítási szerződés jött létre, a felperes a díjfizetési kötelezettségének eleget tett, valamint 2017. szeptember 25. napján a **cím 2 szám alatti** ingatlanon tüzeset történt. Az alperes a biztosítási szerződésből eredő

helytállási kötelezettségét vitatta arra hivatkozva, hogy az ÁSZF 2.6.14.h) pontja szerinti kizáró ok áll fenn.

- [24] A felperes fellebbezését arra alapította, hogy az alperes biztosítási szerződésből eredő helytállási kötelezettségét kizáró körülmény bizonyítása során az elsőfokú bíróság a más eljárásban kirendelt szakértő által készített szakvélemény felhasználására vonatkozó alperesi indítványnak nem adhatott volna helyet, valamint a szakvéleményt tévesen tekintette aggálytalannak.
- [25] A Pp. a szakértő perbeli szerepén a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényi szabályozáshoz képest alapvetően nem változtatott, a szakértővel történő bizonyítás továbbra is akkor nélkülözhetetlen, ha releváns tények észlelése vagy értékelése speciális ismereteket kíván. A Pp. ugyanakkor a korábbi szabályozástól eltérően a szakértő alkalmazásának három, egyenrangú módját szabályozza: magánszakértői vélemény, más eljárásban kirendelt szakértő által készített szakvélemény, perben kirendelt igazságügyi szakértő. A Pp. az alkalmazási módok bővítésével a bizonyítékszolgáltatás terén többletlehetőséget biztosít, de kizárja, hogy a fél ugyanazon szakkérdés vonatkozásában egyidejűleg, különböző módon igénybe vett szakértőt alkalmazzon [Pp. 300. § (3) bekezdés, 302. § (5) bekezdés, 306. § (4) bekezdés, 307. § (1) bekezdés a) pont].
- [26] A Pp. 306. § (1) bekezdése szerint a bizonyító fél a más eljárásban kirendelt szakértőnek a szakkérdés tárgyában készített szakvéleménye felhasználását indítványozhatja. E jogszabályi rendelkezésből következően, ha van bármely más olyan eljárás, amelynek során a perben releváns szakkérdés körében szakértő kirendelésére került sor, a bizonyító fél választásán múlik, hogy a más eljárásban kirendelt szakértő alkalmazására tesz-e indítványt, vagy a szakértő alkalmazásának másik két módját indítványozza. Ha viszont a bizonyító fél döntött és a más eljárásban kirendelt szakértő alkalmazására tesz indítványt, ezzel kizárja a másik két alkalmazási mód lehetőségét.
- [27] Amennyiben a bizonyító fél a más eljárásban kirendelt szakértő alkalmazására tesz indítványt, a bíróság a bizonyítást akkor mellőzheti, ha a bizonyítási indítványt a fél nem a Pp.-ben foglaltaknak megfelelően terjesztette elő [Pp. 276. § (4) bekezdés a) pont], vagy a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen [Pp. 276. § (5) bekezdés]. Következésképpen az ilyen tartalmú bizonyítási indítvány kapcsán a bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy azt a fél a Pp.-ben foglaltaknak megfelelően terjesztette-e elő, és a jogvita elbírálása szempontjából szükséges-e. A más eljárásban kirendelt szakértő alkalmazására vonatkozó indítvány bizonyítási indítvány, amelyre alkalmazni kell a bizonyítási indítványokra vonatkozó általános követelményeket [Pp. 275. § (1) bekezdés], így a félnek meg kell jelölnie a bizonyítani kívánt tényt, ennek a ténynek az indítványt előterjesztő fél bizonyítási érdekébe kell tartoznia [Pp. 265. § (1) bekezdés], meg kell jelölnie a más eljárásban kirendelt szakértő szakvéleményét, a szakértői bizonyítást és a más eljárásban kirendelt szakértő alkalmazását, mint bizonyítási módot [Pp. 267. §, 275. § (1) bekezdés], és röviden meg kell indokolnia a más eljárásban kirendelt szakértő szakvéleményének bizonyításra való alkalmasságát [Pp. 275. § (1) bekezdés]. Mindezek mellett a Pp. 306. § (1) bekezdése alapján a más eljárásban kirendelt szakértő alkalmazásának egyrészt feltétele, hogy azt a bizonyító fél indítványozza, amelynek a Pp. 265. § (1) bekezdése értelmében az a fél minősül, akinek érdekében áll, hogy a perben jelentős tényt a bíróság valósnak fogadja el. Másrészt kizárólag a bármely más eljárásban kirendelt szakértő olyan szakvéleményének felhasználását lehet indítványozni, amely a perben is jelentős szakkérdés tárgyában készült. Nem tartozik azonban a más eljárásban kirendelt szakértő alkalmazásának feltételei közé, hogy az általa készített szakvélemény ne legyen aggályos, mivel az a per során a későbbiekben a Pp. 306. § (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel kiküszöbölhető. Ezért a bíróságnak a más eljárásban kirendelt szakértő által készített szakvélemény felhasználására irányuló bizonyítási indítvánnyal való döntés során nem kell vizsgálni, hogy esetlegesen a szakvélemény valamely okból aggályosnak minősül-e.
- [28] Jelen esetben a felperes csatolta a **Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** által lefolytatott közigazgatási eljárásban kirendelt szakértő 1 által készített szakvéleményt, amelynek bizonyítékként történő felhasználását az alperes indítványozta a tűz keletkezése okát érintően, amely tekintetében

bizonyító félnek minősül, mivel neki kell bizonyítania, hogy a tűz olyan okból keletkezett, amely a biztosítási szerződés szerint a helytállási kötelezettségét kizárja. Nem vitásan a tűz keletkezési okát illetően a szakértői bizonyítás szükséges, és a bizonyítási indítvány az általános követelményeknek [Pp. 275. § (1) bekezdés] megfelel. Emellett a szakvéleményt a perben is releváns szakkérdés tárgyában a közigazgatási eljárásban kirendelt szakértő készítette. Tény, szakértő 1 nem bejegyzett igazságügyi szakértő, ezért a Szaktv. 2. § 4. pontja alapján eseti szakértőként alkalmazható. szakértő 1-et a **Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** az általa folytatott közigazgatási eljárásban kirendelte, amely eljárásban a Szaktv. előírásait annak 1. § a) pontjára és. 2. § 8. pontjára figyelemmel alkalmazni kell, mivel a Szaktv. hatálya kiterjed valamely hatóság kirendelése alapján végzett igazságügyi szakértői tevékenységre. A Szaktv. 4. § (4) bekezdése értelmében az ott írt feltételek valamelyikének teljesülése esetén (az adott szakterületen nincs bejegyzett igazságügyi szakértő, vagy a bejegyzett igazságügyi szakértők egyike sem tud eleget tenni a kirendelésnek, vagy az adott szakterület nem szerepel a miniszter rendeletében felsorolt szakterületek között) pedig igazságügyi szakértői tevékenység ellátására megfelelő szakértelemmel rendelkező eseti szakértő is igénybe vehető. Erre lehetőséget ad polgári eljárásban nevesítve is a Pp. 300. § (2) bekezdése, míg a közigazgatási eljárás esetén a Ket. 58. § (3) bekezdése, annak második mondata alapján ugyanis közigazgatási eljárásban az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvény - azaz a Szaktv. - szerint igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértő rendelhető ki, amely követelménynek a Szaktv. 4. § (4) bekezdése szerint az eseti szakértő is megfelel. Nem volt kizárt ezért a **Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** által folytatott közigazgatási eljárásban eseti szakértő alkalmazása. E körülményen túlmenően a közigazgatási eljárásnak a szakértő kirendelését érintő esetleges szabálytalanságát a felperes a folyamatban volt közigazgatási eljárás során sérelmezhetette volna. A felperes a tűzvizsgálati eljárás során ügyfélnek minősült, az eljárásról tudomása volt az annak megindításáról szóló értesítésből, valamint a szakértő a szakvéleménye elkészítése során helyszíni szemlét tartott, melyen a felperes korábbi ügyvezetője jelen volt, a tárgyaláson tett nyilatkozatából következően (34. sorszámú jegyzőkönyv 6. oldal első bekezdés), így a szakértő személye és szakértői eljárás a felperes előtt ismert volt annak ellenére, hogy a szakértő kirendelő végzésen a felperes címzettként nem szerepel. A felperes pedig a szakértő személyének ismeretében a közigazgatási eljárásban nem kifogásolta, hogy nem állnak fenn az eseti szakértő kirendelésének feltételei, és egyebekben valamennyi feltétel hiányát sem az elsőfokú eljárásban, sem a fellebbezésében nem állította. A felperes 31. sorszámú előkészítő iratában csak arra hivatkozott, hogy az épületvillamosság szakterületet tartalmazza a 9/2006. (II.27.) IM rendelet, más feltétel hiányára nem utalt. Mindezekre tekintettel a **Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** által folytatott közigazgatási eljárásban kirendelt szakértő 1 készítette szakvélemény felhasználásának ismertetett jogszabályi feltételei fennálltak, következésképpen az elsőfokú bíróság nem sértett jogszabályt azzal, hogy az alperes e bizonyítási indítványának helyt adott.

[29] Amennyiben a más eljárásban kirendelt szakértő szakvéleménye alkalmazása iránti bizonyítási indítványnak a bíróság helyt ad és a szakvélemény rendelkezésre áll, a feleknek lehetősége van arra, hogy a más eljárásban kirendelt szakértőhöz kérdés feltevését vagy a szakvélemény aggályossága kiküszöböléséhez szükséges felvilágosítás megadását indítványozzák [Pp. 306. § (3) bekezdés]. A kérdés feltevése vagy a felvilágosítás adás indítványozása egyúttal a Pp. 307. § (1) bekezdés c) pontja alapján szakértő kirendelésére vonatkozó indítvány is. A Pp. 308. § (1) bekezdés második mondata értelmében ez esetben a korábban alkalmazott szakértőt kell kirendelni, kivéve, ha ez a szakértő a személyében rejlő okból nem lehetséges.

[30] A kérdés feltevését vagy felvilágosítás megadását indítványozó fél egyúttal a szakértő kirendelésére vonatkozó indítvány előterjesztő félnek is minősül. Ezt azért szükséges kiemelni, mert más eljárásban kirendelt szakértő szakvéleményének felhasználását kizárólag a bizonyító fél indítványozhatja (Pp. 306-§ (1) bek), vagyis az a fél, akinek érdekében áll, hogy a bíróságnak valósnak fogadja el (Pp. 265.§ (1) bek) azt a perben jelentős tény, amelynek megállapításához,

vagy megítéléséhez jelentős szakértelem szükséges (Pp. 300.§. (1) bek). Ugyanakkor a már benyújtott, vagy beszerzett más eljárásban készített szakvéleménnyel kapcsolatos kérdés feltevését vagy felvilágosítás megadását a bizonyító fél ellenfele is indítványozhatja, ebben az esetben az indítvány ennek a szakértőnek (Pp. 308. § (1) bek) a jelen perben történő kirendelésének indítványozását is jelenti (Pp- 307.§ (1) bek. c.) pont), melyet a bizonyító fél ellenfele is előterjeszthet. Ez esetben, ha a bizonyító fél ellenfele indítványozza a kérdés feltevését, ezzel a szakértő kirendelését, a Pp. 318.§ (3) bekezdése alapján a szakértői díj előlegzésére ekkor is a bizonyító fél köteles.(A Polgári perrendtartás és kapcsolódójogszabályok kommentárja HVG ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft 2018. II. kötet 1299-1300. o.)

- [31] Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően járt el a más eljárásban kirendelt szakértő perbeli kirendelésével azáltal, hogy a felperes aggályosságra való hivatkozása miatt a tárgyalásra megidézte szakértőként és ekként hallgatta meg [Pp. 308. § (3) bekezdés]. Új szakértő kirendelésének csak akkor lett volna helye a Pp. 315. § (1) bekezdése alapján, ha a kirendelt szakértő szakvéleménye aggályos és az aggályosság a szakértő által adott felvilágosítás ellenére sem lett volna kiküszöbölhető. Ha tehát a szakvélemény nem aggályos, a Pp. kifejezetten kizárja, hogy a bíróság ugyanarra a szakkérdésre új szakértőt rendeljen ki. Ebben az esetben a bíróságnak a rendelkezésre álló aggálymentes szakvélemény alapján kell érdemi döntést hoznia.
- [32] A bíróságnak ítéletében a szakvéleményt - mint bizonyítékot - a többi bizonyítékhoz hasonlóan értékelnie kell. A szakvélemény szabad mérlegelése a bíróság szakismeretének hiányában csupán annyit jelent, hogy a szakértői véleményt legalább logikai kontrollnak kell alávetni, a bírónak a szakvélemény logikai egységét, meggyőző erejét, a per adataival való összhangját vagy ellentmondását kell értékelnie. A Pp. 316. §-a pontosan megjelöli, hogy a kirendelt szakértő szakvéleménye, mely esetben tekinthető és tekintendő aggályosnak, így a perben kirendelt igazságügyi szakértő szakvélemény aggályos, ha az hiányos, illetve nem tartalmazza a szakvélemény jogszabályban előírt kötelező tartalmi elemeit, homályos, ellentmondásos vagy egyébként kétséges. Ez utóbbi eset azt jelenti, hogy a szakvélemény abban az esetben is aggályos, ha ugyan nem hiányos, nem homályos, nem ellentmondásos, azonban a per adatait, a szakvélemény egyedi sajátosságait figyelembevéve a bizonyítékok alapján a bíróságnak nyomatékos kétsége áll fenn a szakvélemény helyességével kapcsolatban. Ezért a bíróságnak mindig egyedileg, a körülményeket és szakvéleményt értékelve kell állást foglalnia abban a kérdésben, hogy a szakvélemény helyességéhez nyomatékos kétség fér-e.
- [33] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság a felperes hivatkozásával egyezően, hogy a szakvélemény nem tartalmazza a Szaktv. 47. § (4) bekezdésében előírt leletet és módszert, amely miatt a szakvélemény a Pp. 316. § (1) bekezdés a) pontja alapján aggályos. Lényeges ugyanakkor, az aggályosság a már kifejtettek szerint kiküszöbölhető. Az elsőfokú bíróság a tárgyaláson a hiányzó tartalmi elemek körében nyilatkoztatta a szakértőt, amely következtében a szakvélemény rendelkezik a jogszabályban előírt tartalmi követelményekkel. Egyebekben az elsőfokú bíróság mindenre kiterjedő, részletes indokát adta annak, hogy a szakvéleményt miért tartotta aggálytalannak, azzal az ítéletábrá egyetért.
- [34] kifogásolta a felperes a fellebbezésében, hogy a szakértő nem tett eleget a 31/2008. (XII.31.) IRM rendelet 5. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettségnek. E jogszabályi rendelkezés a szakértő számára arra az esetre ír elő kötelezettséget, ha tárgy megváltoztatásával vagy megsemmisülésével járó vizsgálatot végez, és a tárgy egy része eredeti állapotban nem őrizhető meg. A szakértő a meghallgatása során elmondta, ilyen vizsgálatot nem végzett, ezért a fenti jogszabályi kötelezettséget nem sérthette meg. A lefoglalt szemletárgyat a **Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** semmisítette meg, mivel a felperes azt a foglalás megszüntetéséről szóló végzés kézhezvételét követően nem kérte kiadni. E körülmény pedig a felperes terhére esik, mivel a kárigényének rendezése még nem történt meg, így elvárható lett volna, hogy azokat átveszi a foglalás megszüntetését követően.

- [35] Helyesen jutott az elsőfokú bíróság **tanú 1, tanú 2, tanú 4** tanúk vallomása, a szakértő nyilatkozata és a **Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** által készített fényképfelvételek alapján arra a következtetésre, hogy a szakértő a tüzeset helyszínén talált olvadóbiztosítékot vizsgálta meg a szakvéleménye elkészítése során. Ennek megállapítása kapcsán nincs jelentősége annak, hogy a közigazgatási eljárásban a lefoglalt tárgyakat miként rögzítették, ennek során esetlegesen nem a közigazgatási eljárás szabályainak megfelelően jártak el. Jelen per tárgya nem a közigazgatási eljárás szabályszerűségének felülvizsgálata, és a polgári perben érvényesülő szabad bizonyítás elve [Pp. 263. § (1) bekezdés] alapján a bíróság folytathatott le bizonyítást arra nézve, hogy a szakértő a tüzeset helyszínén talált tárgyat vizsgálta-e meg.
- [36] Nincs jelentősége, hogy a tüzeset helyszínén a villamos vezetékek korábban miként voltak rögzítve, mivel a szakvélemény egyértelmű megállapítása szerint a tűz keletkezésében annak van döntő szerepe, hogy olyan biztosítékot használtak, amely a zárlat áramának korlátozására nem volt alkalmas. Ezért a zárlat okának, így annak körében a vezetékek rögzítésének vizsgálata nem volt szükséges. Nem teszi a szakvéleményt kétségesse, hogy a szakértő az olvadóbetét hiányában adott szakvéleményt. A szakértő ugyanis a megmaradt villamos berendezések alapján is meg tudta állapítani, hogy a biztosíték „patkolt” volt, részletesen kifejtette, hogy melyek azok - az elsőfokú bíróság ítéletében is megjelölt - körülmények, amelyekből ez a következtetés levonható. **Tanú 3 és tanú 6** tanúk vallomása sem zárja ki a szabálytalan beavatkozást, mivel nem közvetlenül a tüzesetet megelőzően jártak a helyszínen, így vallomásukból nem lehet megalapozott következtetést levonni a tüzesetet közvetlenül megelőző állapotra. E tanúk vallomása a szakértő avultságra tett megállapításával sem áll ellentétben. A szakértő az avultságot arra figyelemmel állapította meg, hogy a villamos rendszer régi kialakítású, az nem a jelenlegi, hanem a kiépítéskori szabványoknak felelt meg, és tanúk is azt mondták el, hogy a villamos rendszert mintegy 40 éve létesítették, az az akkori szabványoknak felelt meg.
- [37] Miután a szakvélemény nem aggályos, az elsőfokú bíróságnak ez alapján kellett az érdemi döntést meghoznia, új szakértő kirendelésének nem volt helye. Az aggálytalan szakvéleménnyel pedig az alperes bizonyította, hogy a biztosított épület villamos berendezésének üzemeltetési szabályait nem tartották be, azaz fennáll a helytállási kötelezettségét az ÁSZF 2.6.14.h) pont szerinti kizáró ok.
- [38] A kifejtettékre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét nem érintette, részítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Az ítéletábra részítéletet hozott, mivel a perorvoslással támadott határozat részítélet volt.
- [39] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperesnek a jogi képviselővel felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján a kifejtett ügyvédi tevékenység idő- és munkaigényességére tekintettel mérsékelt összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét.
- [40] A felperes a személyes illetékeljegyzési joga folytán meg nem fizetett másodfokú eljárási illetéket a Pp. 102. § (1) alapján köteles viselni.

Szeged, 2020. február 27.

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.. Tolna András s.k.. Dobler László s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró